

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 134g/2024

privind excepția de neconstituționalitate
a articolelor 70 alin. (3) și 71 alin. (3) din Codul penal
(*aplicarea pedepsei detențiunii pe viață în privința
persoanelor care au atins vârsta de 18 ani,
dar care nu au atins vârsta de 21 de ani [2]*)

CHIȘINĂU

1 august 2024

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Liuba ȘOVA, *președinte de ședință*,
nei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea nei Iulia Vartic, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 12 iunie 2024,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 1 august 2024, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 70 alin. (3) și 71 alin. (3) din Codul penal, ridicată de dl avocat Ion Șova, în interesele dlui Mihail Mucuță, în dosarul nr. 21-31/2023, pendinte la Judecătoria Orhei, sediul Rezina.

2. Sesizarea a fost trimisă la Curtea Constituțională de dna judecătoare Ramona Moșneguțu de la Judecătoria Orhei, sediul Rezina, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 14 aprilie 1997, dl Mihail Mucuță a fost condamnat la detențiune pe viață pentru comiterea mai multor infracțiuni incriminate de Codul penal, adoptat la 24 martie 1961.

4. La 21 decembrie 2009, fiind sesizat cu un recurs în anulare, Plenul Curții Supreme de Justiție a modificat sentința de condamnare a dlui Mihail Mucuță și a menținut pedeapsa detenției pe viață.

5. La 29 decembrie 2023, dl avocat Ion Șova, în interesele dlui Mihail Mucuță, a depus la Judecătoria Orhei, sediul Rezina, o cerere privind aplicarea efectului retroactiv al legii penale.

6. La 16 aprilie 2024, în cadrul ședinței de judecată, dl avocat Ion Șova a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolelor 70 alin. (3) și 71 alin. (3) din Codul penal.

7. Printr-o încheiere din aceeași dată, judecătoria cazului a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

8. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 16
Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 50

Ocrotirea mamei, copiilor și a tinerilor

„[...]”

(2) Copiii și tinerii se bucură de un regim special de asistență în realizarea drepturilor lor.

[...]”

9. Prevederile relevante ale Codului penal, adoptat prin Legea nr. 985 din 18 aprilie 2002, sunt următoarele:

Articolul 70

Închisoarea

„[...]”

(3) La stabilirea pedepsei închisorii pentru persoana care, la data săvârșirii infracțiunii, nu a atins vârsta de 18 ani, termenul închisorii se stabilește din maximul pedepsei, prevăzute de legea penală pentru infracțiunea săvârșită, reduse la jumătate,

[...]”

Articolul 71

Detențiunea pe viață

„[...]”

(3) Detențiunea pe viață nu poate fi aplicată femeilor și minorilor.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

10. Autorul sesizării susține că în cazul stabilirii pedepsei pentru concurs de infracțiuni sau cumul de sentințe legislatorul tratează în mod egal minorii și persoanele cu vârsta între 18 și 21 ani, care nu au fost condamnate anterior, reglementând un maxim al pedepsei de 12 ani și 6 luni și, respectiv, de 15 ani. Totuși, în cazul stabilirii pedepsei pentru comiterea unei singure infracțiuni, articolul 70 alin. (3) din Codul penal reduce pedeapsa la jumătate doar pentru minori. Astfel, autorul consideră că legislatorul plasează persoanele cu vârsta cuprinsă între 18 și 21 de ani, care nu au fost condamnate anterior, în situația să comită mai multe infracțiuni pentru a beneficia de o pedeapsă redusă, așa cum este în cazul concursului de infracțiuni.

11. Mai mult, autorul afirmă că este absurd ca pentru comiterea unei infracțiuni care prevede pedeapsa detenției pe viața persoanei cu vârsta între 18 și 21 de ani să-i fie redusă pedeapsa la 25 de ani de închisoare, pentru că reprezintă o circumstanță atenuată, iar în cazul unui concurs de infracțiuni, aceasta să beneficieze de o pedeapsă de 12 ani și 6 luni.

12. În fine, autorul consideră că normele contestate trebuie să prevadă în textul lor și situația persoanelor care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani și care nu au fost anterior condamnate.

13. Așadar, în opinia autorului, normele contestate sunt contrare articolelor 16 și 50 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

14. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

15. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul penal, ține de competența Curții Constituționale.

16. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de avocatul unei părți în proces. Astfel, Curtea constată că sesizarea este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

17. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl reprezintă articolele 70 alin. (3), care reduce la jumătatea maximul pedepsei pentru infracțiunea comisă de o persoană care nu a atins vârsta de 18 ani, și 71 alin. (3) din Codul penal, care interzice aplicarea detenției pe viață în privința minorilor și femeilor.

18. Articolul 70 alin. (3) nu a făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate, însă articolul 71 alin. (3) din Codul penal a mai fost contestat din perspectiva unor critici similare cu ale autorului sesizării. În Decizia nr. 186 din 25 noiembrie 2021, Curtea a notat că această problemă vizează politica penală a statului, iar faptul că articolul 71 alin. (3) din Codul penal nu se referă și la persoanele care au atins vârsta de 18 ani, dar care nu au atins vârsta de 21 de ani, nu reclamă o problemă de constituționalitate (a se vedea §§ 28-29).

19. De vreme ce nu au intervenit elemente noi care să justifice reconsiderarea jurisprudenței Curții, atât soluția, cât și considerentele menționate în Decizia nr.186 din 25 noiembrie 2024 rămân valabile și în prezenta cauză. Așadar, Curtea consideră inadmisibilă sesizarea în acest capăt de cerere.

20. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză în care o persoană condamnată la detenție pe viață pentru concurs de infracțiuni solicită să i se aplice retroactiv articolul 84 alin. (1) din Codul penal, pentru că la data comiterii infracțiunilor avea 18 ani. Totuși, în fața Curții, autorul sesizării critică lipsa unui tratament egal între minori și persoanele cu vârsta între 18 și 21 de ani la stabilirea pedepsei pentru comiterea unei singure infracțiuni în baza articolului 70 alin. (3) din Codul penal.

21. În acest sens, Curtea observă că dl Mihail Mucuță a fost condamnat la detenție pe viață pentru comiterea mai multor infracțiuni, iar articolul 70 alin. (3) reglementează modul de stabilire a pedepsei închisorii în cazul comiterii unei infracțiuni de către o persoană care nu a atins vârsta de 18 ani. Prin urmare, situația invocată de către autor este una ipotetică, iar norma pretins neconstituțională nu are vreo legătură cu fondul litigiului principal.

22. Astfel, pentru că nu poate reține nici un argument plauzibil care ar demonstra că aplicarea normei în discuție din perspectiva criticilor afirmate de autorul excepției ar putea influența soluția instanței în procesul examinării litigiului inițiat de către autorul excepției, Curtea constată că sesizarea reprezintă o *actio popularis* în acest capăt de cerere.

23. Prin urmare, pe baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, pe baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 70 alin. (3) și 71 alin. (3) din Codul penal, ridicată de dl avocat Ion Șova, în interesele dlui Mihail Mucuță, în dosarul nr. 21-31/2023, pendinte la Judecătoria Orhei, sediul Rezina.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Liuba ȘOVA

Chișinău, 1 august 2024

DCC nr. 97

Dosarul nr. 134g/2023